

25.1.2018

Monikulttuuriasiain neuvottelukunnan kokous

Aika 18.1.2018 klo 17:33- 19:59

Paikka Valtuustotalo, Espoonkatu 4, Vihreiden ryhmähuone

Osallistujat Luottamushenkilöjäsenet:
Rauli Virtanen pj
Naomy Hyvönen klo 17:35 alkaen
Hossein Janei
Päivi Käre-Zein
Eeva Sahlman
Ibrahim Saylir klo 17:41 alkaen
Cristian Tudose
Ria Özberk

Yhteisöjen asiantuntijajäsenet:
Marja Manninen klo 17:35 alkaen
Stanislav Marinets
Matti Peiponen
Stefano Rigatelli
Mariam Varjonen klo 17:41 alkaen
Sirkka Wiman
Roosa Åkerlund

Kaupungin asiantuntijaedustajat:
Teemu Haapalehto, maahanmuuttoasioiden päällikkö
Katariina Lappalainen, erityissuunnittelija, kokouksen sihteeri

Poissa:
Christina Gestrin
Monika Semtsenko
Mikko Törnqvist

Kutsuttuna:
Jenni Lemercier, maahanmuuttajapalveluiden johtava sosiaalityöntekijä, läsnä klo 19:30 asti
Khalid Iddriss, vertaisasiantuntija Pakolaisapu ry

25.1.2018

Allekirjoitukset

Rauli Virtanen
puheenjohtaja

Katariina Lappalainen
sihteeri

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty:

25.1.2018

Ria Özberk

25.1.2018

Asiat	Liitteet	Otsikko
1		Kokouksen avaus
2		Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen
3		Pöytäkirjan tarkastajan valinta
4		Esityslistan hyväksyminen
5	1, 2	Espoolainen kotouttamistyö – onnistumisia ja haasteita, maahanmuuttajapalveluiden johtava sosiaalityöntekijä Jenni Lemercier ja oma puheenvuoro Pakolaisapu ry:n vertaisasiantuntija Khalid Iddriss
6	3	SPR alaikäisinä yksintulleiden tukena, projektikoordinaattori Maria Ylikoski
7	4	Espoon kaupunginkirjastot, SPR ja Laurea kotouttavat Elämyksillä osaksi yhteiskuntaa –hankkeessa, Laurean lehtori Minttu Rätty
8		Muut asiat
9		Kokouksen päättäminen

25.1.2018

Asiat

1 Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 17:33.

2 Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Puheenjohtaja totesi kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

3 Pöytäkirjan tarkastajan valinta

Pöytäkirjan tarkastajaksi valittiin Ria Özberk.

4 Esityslistan hyväksyminen

Esityslista hyväksyttiin.

5 Espoolainen kotouttamistyö- onnistumisia ja haasteita

Maahanmuuttajapalveluiden johtava sosiaalityöntekijä Jenni Lemercier kertoi Espoon maahanmuuttajapalveluiden palvelurakenteesta ja asiakaskohderyhmistä. Palvelurakenne jakaantuu pakolaisten vastaanotto- ja kotoutumisen sosiaalityöhön sekä Espoon ryhmä- ja perheryhmäkotien työhön. Maahanmuuttajapalveluiden asiakkaina ovat kiintiöpakolaiset, turvapaikkakäsittelyn kautta oleskeluluvan saaneet maahanmuuttajat, itsenäisesti kuntaan muuttaneet pakolaiset, pakolaisen perheen yhdistämisen kautta tulleet sekä 18 vuotta täyttäneet alaikäisinä maahan ilman huoltajaa tulleet, jotka ovat saaneet oleskeluluvan. Asiakkuus maahanmuuttajapalveluissa kestää enintään kolme vuotta. Maahanmuuttajapalveluiden perustehtävänä on vastaanottaa Espooseen muuttavat pakolaiset sekä tukea heitä sopeutumaan uuteen kotikaupunkiin ja asuinmaahan. Tavoitteena on tukea asiakkaita kotoutumisessa kokonaisvaltaisesti yhteistyössä asiakkaiden, muiden viranomaisien ja järjestöjen kanssa. Maahanmuuttajapalveluista annetaan ohjausta, neuvontaa ja perustietoa suomalaisesta yhteiskunnasta, sosiaalipalveluista, sosiaaliturvasta, asumisesta, suomen kielen opiskelusta, terveystalv palveluista sekä perheen yhdistämisestä.

25.1.2018

Asiakasmäärät kasvoivat vuosina 2016-2017 selvästi. Tällä hetkellä asiakkaita on noin 1400. Suurimmat kansalaisuudet ovat Irak (55%), Syyria (16%), Afganistan (6.5%) ja Somalia (5.4%). Espooseen muutetaan paljon myös maan sisältä, mikä näkyy asiakasmäärissä. Asiakasmäärät työntekijää kohden ovat isoja, mikä vaikuttaa mahdollisuuksiin tehdä laadukasta työtä. Moniammatillisuus on tärkeää. Yhteistyötä tehdään paljon eri verkostojen ja järjestöjen kanssa.

Espoolaisia hyviä käytäntöjä ovat Omnian aikuisten perusopetuksen alkuvaiheen sosiaaliohjaus 17-25 -vuotiaille. Ohjaus on suunnattu nuorille, jotka eivät ole suorittaneet peruskoulua kotimaassaan. Nuorten jälkihuolto, jossa alaikäisenä ilman huoltajaa tullut 18-21-vuotias nuori saa tukea itsenäistymiseensä. Lähityö arjessa, jossa työntekijän kanssa tutustutaan kouluun, kauppaan tai muuhun arkiseen toimintaan. Haasteita maahanmuuttajapalveluiden näkökulmasta ovat mm. hallitsematon muutto muualta Suomesta pääkaupunkiseudulle, kotouttamisen ymmärtäminen kaikkien palveluiden asiana, erilaiset hämäräbisnekset asuntoasioissa sekä perheenyhdistämiseen liittyvät haasteet kotoutumisessa, jolloin perheen ollessa muualla henkilön on vaikea kiinnittyä elämään uudessa kotimaassa.

Pakolaisavun vertaisasiantuntija Khalid Iddriss kertoi neuvottelukunnalle oman tarinansa siitä, miten on päätynyt pakolaisena Sudanista Suomeen. Saimme kuulla muun muassa hänen kokemuksistaan Suomeen tulosta, täällä elämisestä ja kotoutumisen haasteista. Iddriss korosti maahanmuuttajan suomalaiseen yhteiskuntaan integroitumisen tärkeyttä. Hän nosti esiin lapsiperheissä vanhempien osallisuuden merkitystä myös lasten integroitumisen edellytyksenä. Hän korosti maahanmuuttajien moninaisuuden olevan arvon, jota kunnan kannattaa hyödyntää. Iddriss on kehittänyt kotoutumisen mallia, jossa maahanmuuttajaa autetaan kiinnittymään vahvemmin häntä ympäröiviin arkisiin yhteisöihin. Tähän kiinnittymiseen pitäisi olla enemmän mahdollisuuksia ja kohtaamispaikkoja. Malli edellyttää, että myös kantaväestö olisi kiinnostunut maahanmuuttajista ja ottaisi aktiivisemmin kontaktia heihin. Luonnolliset kontaktit kantaväestöön olisivat hänen mukaansa tärkeitä. Valitettavan usein maahanmuuttajalla on kontakteja lähinnä viranomaisiin tai muihin maahanmuuttajiin erilaisten kurssien kautta. Iddrissin mukaan yhteiskuntaan integroitumisen kannalta on tärkeää, että maahanmuuttajalle syntyy halu tulla suomalaiseksi ja tunne kuulua Suomeen.

6 SPR alaikäisinä yksintulleiden tukena

Projektikoordinaattori Maria Ylikoski kertoi SPR:ssä toimivasta alaikäisinä yksintulleille turvapaikanhakijoille suunnatusta Tukikummi-hankkeesta. Hanke käynnistyi viime vuonna ja on laajenemassa tänä vuonna mm. Helsinkiin, Sipooseen, Lohjalle, Siuntioon ja Kirkkonummelle. Ajatuksena

25.1.2018

on, että alaikäisinä yksintulleet nuoret ovat ammatillisten tukipalvelujen piirissä, mutta tarvitsevat kotoutuakseen arkista tukea, verkostoja, ystäviä, turvallisia aikuisia, kontakteja lähiympäristöön ja yhteiskuntaan. Tukikummina toimivan vapaaehtoisen rooli on kuunnella, kannustaa, keskustella, tehdä asioita yhdessä, neuvoa, opastaa ja näyttää paikkoja. Tukikummi (tai kummiperhe) sitoutuu tapaamaan nuorta 1-4 kertaa kuussa vuoden ajan. Tukikummeille tarjotaan koulutusta ja tietoa kummina toimimisen tueksi. Espoon järjestöjen yhteisöllä on myös tukiperhetoimintaa alaikäisinä yksintulleille, mutta kohderyhmänä on nuoremmat yksintulleet. Toimintaan on saatu vapaaehtoisia sopivasti, mutta kiinnostuneita toivotaan saatavan vielä enemmänkin.

Kokouksessa käytiin keskustelua nuorten lyhyistä (esim. vuoden kestävästä) oleskeluluvista. Tukikummi vapaaehtoisilta on myös tullut huolta tästä tilanteesta. Nuorelle vain vuoden kestävä oleskelulupa aiheuttaa suurta epävarmuutta sekä hankaluutta kiinnittyä opintoihin ja elämään suomalaisessa yhteiskunnassa. Maahanmuuttoasioiden päällikön Teemu Haapalehdon mukaan tämä tilanne on hyvin tiedossa sisäministeriössä.

Keskusteltiin siitä, olisiko hankkeen mahdollista kohdistaa toimintaansa myös paikallisten suomalaisten nuorten saamiseksi mukaan yksintulleiden tueksi. Monilla turvapaikanhakijoina Suomeen tulleilla nuorilla ei ole kavereita saman ikäisistä kantaväestön nuorista. Ylikosken mukaan hankkeen seuraavana tavoitteena on saada nuoria mukaan ja hakea kumppanuuksia mm. lukioista ja ammatillisista oppilaitoksista.

7 Espoon kaupunginkirjastot, SPR ja Laurea kotouttavat Elämyksillä osaksi yhteiskuntaa –hankkeessa

Elohankkeen projektipäällikkö Minttu Rätty kertoi ELO (Elämyksillä osaksi yhteiskuntaa) - hankkeesta. Hankkeen tavoitteena on parantaa työvoiman ulkopuolella olevien yli 16-vuotiaiden maahanmuuttajien osallisuutta yhteiskunnassa ja edistää heikossa työmarkkina-asemassa olevien työ- ja toimintakykyä Aistien-tilaa hyödyntävissä avoimissa oppimisympäristöissä. Hankkeessa pyritään kehittämään kunnan, kolmannen sektorin ja oppilaitoksen yhteistyöverkostossa uudentyyppisiä maahanmuuttajien osallisuutta vahvistavia toimintamalleja. Tarkoituksena on kehittää asukaslähtöisiä toimintatapoja ja palveluita osallisuuden tukemiseen kirjastoissa, oppilaitoksissa ja muissa julkisissa tiloissa. Toteuttajina hankkeessa ovat Laurea-ammattikorkeakoulu, SPR, Espoon kaupunki / Espoon kaupunginkirjasto sekä yhteistyökumppanina myös Vantaan kaupunki.

Hankkeessa on haluttu rakentaa paikkoja, joissa henkilö voisi olla kuin kotonaan. Tilojen ei ole tarkoitus olla näyttelytiloja vaan turvallisia, aisteihin

25.1.2018

ja tunteisiin liittyviä paikkoja. Tilojen on toivottu tarjoavan luontevia paikkoja keskusteluun ja kohtaamisiin sekä mahdollisuuksia tehdä monikulttuurisuutta ja vähemmistöjä näkyväksi julkisissa paikoissa. Vantaalla toimintaa on ollut jo kymmenen vuonna. Tällä hetkellä Entressen kirjastossa on nk. Aistien huone. Uutena haasteena Elo-hankkeessa mietitään mahdollisuuksia hyödyntää menetelmää ja tiloja suomen kielen opettamisessa ja kotouttamisessa laajemmin. Hankkeessa on mukana suomi toisena kielenä opettajia. Menetelmää on käytetty myös pienille ryhmille, jolloin on ollut mahdollista puhua myös vaikeista asioista. Tiloja ja menetelmää on hyödynnetty sosiaalityössä, mutta myös kohtaamisen mahdollistajana ja suomen kielen opettamisen välineenä. SPR:n pakolaistelulta on osa hanketta. Teltassa on voinut käydä kokeilemassa, miltä asuminen pakolaisleirillä teltassa tuntuu. Rätty kehottaa olemaan yhteydessä häneen tai Espoon kaupungin yhteyshenkilö Adwoa Brewuun, jos haluaa hankkeesta lisätietoa tai tehdä yhteistyötä hankkeen kanssa.

8 Muut asiat

7.2. Antti Pentikäinen tulossa puhumaan Selloon. Joensuun teatterin vierailunäytös on tulevana lauantaina klo 14 alkaen. Vapaalippuja on vielä muutama saatavilla. 1.3. klo 13-15:30 on tulossa seminaari Omnian Kirkkokadulla, jossa kerrotaan maahanmuuttajien koulutuksista.

Kotouttamisohjelma on ollut käsiteltävänä Elinkeino – ja kilpailukykyjaostossa 15.1. ja menossa käsittelyyn kaupungin hallitukseen tammikuun lopussa sekä valtuustoon helmikuussa.

9 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 19:59.